

PRAHA, 10. března 2022

Společné komuniké Správy železnic a Asociace ekologických organizací Zelený kruh

Aktuální stav příprav vysokorychlostních tratí (VRT) byl tématem další schůzky Správy železnic a Asociace ekologických organizací Zelený kruh. Po dohodě obou stran zveřejňujeme následující společné prohlášení.

Příprava vysokorychlostních tratí v České republice postoupila do další fáze. Probíhají práce na dokumentacích pro územní rozhodnutí (DÚR), které mimo jiné zpracují rozsah ochrany obyvatel a životního prostředí. Začlenění tratí do krajiny, jejich ohleduplnost k okolí nebo zajištění běžného fungování místních ekosystémů jsou dlouhodobé priority Správy železnic při přípravě VRT. Všechny tyto aspekty byly znovu předmětem jednání se zástupci Zeleného kruhu, se kterými byly projednány parametry budoucí spolupráce.

Správa železnic spolu s projektanty nyní navrhuje účinná opatření proti hluku z provozu nových tratí, řeší problematiku náhradní výsadby vegetace nebo ochrany vodních zdrojů. Podle ředitele odboru přípravy vysokorychlostních tratí Martina Švehlíka mohou připomínky ekologů přispět k dalšímu zkvalitnění projektu: „Životním prostředím jsme se zabývali již ve studiích proveditelnosti. Ted' máme možnost jeho ochranu detailně rozpracovat tak, aby byla opravdu účinná a efektivní.“ Dílčí výstupy z DÚR Správa železnic nadále projednává také s dalšími partnery přípravy VRT, jako jsou samosprávy, spolky nebo profesní organizace.

Zelený kruh sdružuje 90 celostátních i místních ekologických organizací, z nichž některé se zabývají dopady výstavby jako celku a některé sledují projekty přípravy konkrétní trasy VRT ve svých regionech. Některé environmentální organizace přitom upozorňují, že stavba VRT je s ochranou krajiny těžko slučitelná a efektivnější variantou by byla urychlená rozsáhlá modernizace stávajících železničních tratí. K rozsáhlé výstavbě VRT se ovšem patrně nezávisle vyjádří stovky či tisíce dalších místních aktérů.

Ředitel Zeleného kruhu potvrzuje zájem ekologických organizací o projekt výstavby VRT: „Roli organizací Zeleného kruhu spatřujeme především v posouzení celkových dopadů projektu, ve sledování férovosti rozhodovacích procesů a správné metodologie prováděných biologických hodnocení, v upozorňování na konflikty s ochranou chráněných území a zvláště chráněných druhů, v hledání preventivních řešení střetů s migračními koridory velkých savců a kolizí s ostatními druhy živočichů.“

Výstavba a nezbytné kompletní oplocení VRT z pohledu Zeleného kruhu představují možné dopady do území, které je nutné pečlivě vyhodnotit a ověřit, zda a nakolik je lze řešit. Oceňujeme, že Správa železnic včas zahájila konzultace s vlastníky a správci území, obcemi či místními spolky. Přestože jsou VRT zatím v přípravné fázi, jde o otevřenější přístup, než jakého jsme bývali svědky při přípravě jiných infrastrukturních staveb v České republice.

Zelený kruh dále shromažďuje, posuzuje a Správě železnic k využití předá náměty, které by mohly omezit negativní dopady či v některých případech vést k vedlejším ekologickým přínosům v souvislosti s výstavbou VRT. Nové terminály by měly umožňovat pohodlné multimodální přestupy bez vystavování cestujících povětrnostním vlivům, zahrnovat nabíjecí stanice pro elektromobilitu, úschovny kol atp. Vhodně orientované části střech terminálů mohou pokrýt solární panely. Odvrácené strany protihlukových valů je možné osázet bylinami a keři sloužícími jako potrava pro hmyz a ptáky a mohou částečně bránit nežádoucímu pronikání větší zvěře blíže kolejišti. Důležitá budou také pravidla následného provozu a údržby, například otázka plošného používání herbicidů a biologicky odbouratelných maziv.